De Iure Territoriali Elect. Saxon. in Episcopat. Numb. Martisb. et Misnensi.

ORDINIS JURIDICI
VVITTENBERGENSIS
DECANUS,
CASPAR HENRICUS HORNIUS, JC.

Potentissimi Regis, et Electoris Saxoniae in Provocationum Senatu Consiliarius, et Antecessor

LECTORI BENEVOLO

S. P. D.

SEreniſſimae Saxonicae Domus jurium levem qui ſaltem et per functoriam notitiam ſunt conſecuti, illos latere haud poteſt, *Potentiſſimum Electorem Saxoniae* jus ſublime territorii vindicare ſibi aſſerereque in tribus Epiſcopatibus illis, qui Saxonici vulgo dicuntur, *Miſenenſi* ſcilicet, *Martisburgenſi* et *Numburgenſi*, eosque non niſi mediatos habere, exigereque, ut ceu Status Provinciales ſuperioritatem ejus agnoſcant, et revereantur. Id quod non heri aut nudius tertius, vel noſtra aetate ſaltem factum eſſe, verum inclytam Domum Saxonicam duobus jam abhinc ſeculis et amplius jus hocce ſuum ſtrenue perſecutam eſſe, literae teſtantur, quas in comitiis Ratisbonenſibus M D XLI. invictiſſimo *Carolo* Imperatori exhibuit, quae apud *Hordlederum* reperiuntur ac legi poſſunt. Inſeruit *Tom. I. Lib. 8. c. 11.*
quoque laudatus, quem nominavimus, auctor, diligentiſſimus Germanicarum rerum ſcrutator et vindex, anteceſſorum noſtrorum JCtorum Witteber- *cap. XII.*
genſium ſcriptum, conſilium vocant, quo jura Prin-

cipum calamo ſuo tutati ſunt, atque evicerunt Epiſcopatus illos omnino illis ſubjectionis lege obnoxios eſſe. Non eſt animus ea denuo excutere; neque etiam cauſa iſta nobis defenſoribus eget. Quia tamen paſſim videmus audimusque, illos, quibus diverſam ſententiam defendere placet, ad teſtimonium *Benedicti Carpzovii* magni illius Saxoniae JCti, provocare, atque ideo, quod vir iſte ſtatus Saxonici peritiſſimus fuit, et ad intimiora conſilia *Sereniſſimi Electoris Saxoniae* admiſſus, plurimum cauſae ſuae accedere exiſtimant, ſi illum ſibi aſſentientem allegare poſſint: in mentem venit, ſollicitum eſſe pauliſper de illis, quae *Carpzovius* de hoc argumento in ſcriptis ſuis nobis reliquit, indagareque, num ſententiam foverit, quae *Potentiſſimi Electoris Saxoniae* juribus adverſaretur. Etſi enim parum referre videtur, quicquid ſenſerit demum *Carpzovius*, nec privata ejus ſententia, quocunque demum munere functus, quicquam obeſſe poſſit Principis juribus: veritatis tamen cauſa intereſſe, puto noſſe, quaenam hac de re opinio ſummo illi viro fuerit, jure ne, an ſecus in diſſentientium partes pertrahatur? Ut vero rectius judicium de hac re ferri poſſit, non piget loca illa tranſcribere, quae ad negotium praeſens pertinent, et ſua faciunt illi, qui de *Carpzovii* aſſenſu

Tit. II. a. 2. gloriantur. Poſtquam ſcilicet in *Proceſſu Juris*, ubi de judicibus ordinariis in foro et Electoratu Saxoniae agere conſtituit, commonuit lectorem, *Electoratum Saxoniae cum Epiſcopatibus illis nequaquam confundendum fore, nec ſubditos et incolas Epiſcopatuum in Electoratu ejusque judiciis conveniri poſſe*, haec ſubjicit: *Etſi enim Sereniſſimus Saxoniae Elector in Epiſcopatibus*

bus jurisdictionem exercet; attamen hoc ipſum non Electoris; ſed Epiſcopi vel Adminiſtratoris nomine facit, quem in Epiſcopatu et capitulo repraeſentat. Quantumvis etiam jus protectionis in praedictis tribus Epiſcopatibus Sereniſſimo competat Electori: attamen jurisdictionem hoc tribuit nullam; nec enim protectio juri territoriali et jurisdictioni quidquam adimit. Et quis neſcit, Epiſcopatus illos feudalitati Caeſaris addictos eſſe, Seyn unter Käyſerl. Majeſt. Lehnſchafft verſetzet, unde et ab Imperatoria Majeſtate in feudum recognoſcuntur, quae exemtio effecit, ut non amplius in territorio Electoris ſiti cenſeantur; quia in effectu paria ſunt, locum eſſe exemtum, vel eſſe extra territorium. n. 11. Ex hiſce infert, non eſſe *de territorio* Epiſcopatus hoſce licet *in territorio* ſint: n. 15. quibus addit, n. 22. a ſententiis in Regiminibus dictorum Epiſcopatuum latis ad Caeſarem, et Cameram, tum etiam Dresdam provocari, et hoc fieri non tam *ex jure territoriali, quam ex ſpeciali conventione.* Qua de re ipſe quoque agit alibi. L. II. Reſ. p. 125. Et de privilegio Saxonico de non appellando n. 57. 58. Repetit hoc argumentum in *Proc. Tit. XVIII.* T. 18. a. 1. n. 24. 25. ubi poſtquam privilegium Saxonicum de non appellando negavit ad Epiſcopatus pertinere, in haec verba commentatur: *Accedit ratio manifeſta, ſiquidem praedicti Epiſcopatus cum Electoratu et provinciis Saxonicis, quorum intuitu privilegium de non appellando fuit indultum, nihil commune habent. Etſi enim Elector Saxoniae eos adminiſtrat, et jurisdictionem ibidem exercet: attamen hoc ipſum non Electoris, ſed Epiſcopi vel Adminiſtratoris nomine facit, quem in Capitulo repraeſentat. Nec aliud efficere poteſt jus protectionis, der Erb-Sshutz, Sereniſſimo Electori in Epiſcopatibus competens, quippe quod jus hoc nec jurisdictionem tribuat, nec ullam libertatis inferat jacturam: unde liber etiam dicitur populus, quantumvis ſub alterius clien-*

 tela

tela et patrocinio vivat. Quae omnia sane satis speciose pro tuenda contraria sententia allegantur. Ex illis enim fluere videtur, *Carpzovium* vulgatam illam distinctionem *esse in territorio* et *esse de territorio* hac mente huic negotio accommodasse, ut asserere voluerit, Episcopatus illos, licet cum terris et patrimonio suo immixti sint provinciis et regionibus Misnicis et Thuringicis etc. Potentissimi Electoris Saxoniae, non tamen revereri territorialem illius superioritatem. Sed antequam judicium feramus de *Carpzovii* sententia, audiamus etiam ea, quae beatus

Tit. II. a. 2. n. 20 vir praeter ista suis inseruit monumentis. Namque postquam primo isto loco, quem excitavimus, tradidit, *Episcopatus hosce Electorales dici, natosque illos esse in territorio Electorum Saxoniae*, submonet, *jura territorialia sibi merito vindicare Serenissimum Electorem „Saxoniae, qua talem, in Episcopatibus illis, licet jurisdi„ctionem ut Episcopus ibidem exerceat; siquidem novum non est eandem provinciam plurium dominatu fastigari, alio scilicet JURA TERRITORIALIA, ALIO JURISDICTIONEM SIBI VENDICANTE.* Ex quo infert *relegatum ex terris Electoralibus Saxonicis, Episcopatibus illis exire quoque debere, nec ibi ferendum*

Tit. IX. art. 5. n. 82. *esse.* Alio in loco in hanc sententiam scribit: *Atqui in terris Serenissimi Saxon. Electoris possessionatus quoque est, qui in Episcopatibus Saxonicis bona possidet, licet intuitu diversae jurisdictionis, Serenissimum Electorem, non qua talem, sed qua Episcopum, recognoscat, nec enim re„spectus hic juribus officit territorialibus, quae in Episco„patibus etiam exercentur, diversa quantumvis sit juris„dictio. Nimirum locus aliquis potest esse IN territorio, non vero DE territorio Principis, veluti quoque in Episco„pati-*

„*patibus Sereniſſimo Electori Saxoniae jura competunt* „*territorialia, ſalva jurisdictione Epiſcopali. Ac certe E-* „*piſcopatus in Saxoniae Electoratu, provinciis hiſce ita* „*novimus incorporatos, ut quae vulgo obtinent in Electoratu, locum quoque habeant in Epiſcopatibus, veluti quoque hinc relegatus ex Electoratu Saxoniae, in Epiſcopatibus commorari prohibetur.* Similia fere habentur in Reſponſis, ubi, *nihil commune eſſe Epiſcopatibus cum provinciis Saxonicis*, aſſerit quidem, agitque de provocatione ad Judicia Imperii: *non tamen ſibi obeſſe*, dicit, *jura territorialia, quae Sereniſſimus Saxoniae Elector in Epiſcopatibus ſibi vendicat, quippe quod* „*haec non ſemper annexam habeant jurisdictionem, quia* „*novum non eſt, ut una eademque provincia plurium domi-* „*natu faſtigetur, alio ſcilicet jura terroitrialia, alio jurisdictionem ſimplicem, alio jus gladii, alio alia jura ſibi vendicante.* Quae omnia ſi conferantur cum prioribus, juſtaque perpendantur lance, facile conſtabit aliam plane ſententiam *Carpzovii* animo haeſiſſe. Scilicet optime intellexit ſummus vir, interritoriis amplis Statuum Imperii dari etiam interdum *territoria ſubalterna*, quorum dominis exercitium quorundam et quidem plurium, raro omnium, jurium ſuperioritatis territorialis ab illis, qui hac ſuperioritate gaudent, indulgetur. Quod exercitium *jus territorii* vocari quidem ſolet, ſed *ſubalternum:* utque ut ab ejus jure, qui ſuperioritate territoriali ipſa, analoga illa et aemula Majeſtatis poteſtate, pollet, recte diſtinguatur, hocce *ſublime jus territorii* noſtri aevi ſtylus conſuevit appellare. Quoniam itaque Epiſcopi territoria talia ſubalterna, in provinciis Saxonicis habent, tribuit illis *Carpzovius jus territoriale*

L. III. Reſp. 125. n. 9.

Jur. Pub. Prud. Cap. LIX. §. 9.

quod-

Process. Tit. II. a. 2. n. 12. & 22. Tit. XIIX. a. 1. n. 24. Lib. II. Resp. 125. n. 9. Tit. IX. a. 5. n. 82.

quoddam, quod mox *jurisdictionem ordinariam* vocat, modo etiam simpliciter *jurisdictionem*, modo *jurisdictionem episcopalem*; quod tamen et mox juribus territorialibus opponit & ab illis distinguit. Atque illud jus territorii vel istam jurisdictionem Serenissimum Archi-Principem non tanquam Electorem aut Dominum provinciarum hereditariarum, sed tanquam Episcopum vel Administratorem exercere tradit: eo enim tempore, quo haec scribebat noster, D. JOH. GEORGIUS I. omnes hos administrabat Episcopatus. Et hoc sensu sejungit Episcopatus a terris Electoralibus, nec quicquam commune esse his cum illis; ac quibuslibet peculiaria judicia esse, docet. Eadem ratione scribit *non amplius IN territorio Electoris sitos censeri*, item *non esse DE territorio ejus*, hoc est, obtemperare *immediate* illi non tanquam *Electori*, sive qua tali, vel si paulo accuratius loqui velimus, tanquam *Marchioni Misniae vel Landgravio Thuringiae etc.* sed tanquam Episcopo, vel Episcopatuum Administratori. Quo ipso tamen non negat, sed potius diserte affirmat, esse illos Episcopatus *incorporatos* terris Archi-Principis atque *in territorio* illorum, illisque tanquam *Electoribus Saxoniae, vel Marchionibus Misniae et Landgraviis Thuringiae etc.* jus territoriale, non *subalternum* illud scil. sed supremum, quod *sublime* vocatur, vindicari. Quicquid enim est *in territorio*, non potest subterfugere superioritatem illius territorii, quae super omnia se expandit. Etsi vero, quod est ita *in territorio*, ex vero etiam sit *de territorio*, si hanc formulam ita, ut passim fit, explicemus de subjectione territoriali; et quod non est *de territorio*, hoc est, non subjacet alterius territo-

Jur. Publ. Prud. Cap. LXII. §. 2.

rito-

ritorii ſuperioritati, ſed ſeparatum territorium immediatum conſtituit, licet ab alio territorio circumdatum, (*enclave*) proprie loquendo *in territorio*, a quo eſt circumdatum, non eſt, ſed per ſe territorium conſtituit: ex locis tamen Carpzovianis, ſi inter ſe conferantur, praeſertim *Tit. IX. a. 5. n. 81.* ſatis perſpicue apparet, per formulam *de territorio* in hoc argumento ipſum nihil aliud velle, quam hoc, Epiſcopatus non eſſe territoria immediata Electorum Saxoniae, et Marchionum Miſniae etc. qua talium, et ſic hoc ſenſu non eſſe *de* illorum *territorio*; eſſe tamen *in territorio* illorum, h. e. ſubjacere provinciarum Saxonicarum ſummae territoriali poteſtati. Quae ipſius mens ex reliquis ejus traditis ſatis ſuperque ſe porro prodit. Docet enim iisdem legibus regi Epiſcopatus, quibus provinciae noſtrae reguntur, quod ſane non fieret, ſi Principis noſtri ſupremum jus non agnoſcerent. Non eſſet quoque ejiciendus, quod *Carpzovius* tamen adſtruit, ex Epiſcopalibus terris relegatus in provinciis Electoralibus, ſi territoria non ſubalterna, ſed diſtincta plane ab hiſce, et propria αὐτοκρατορία gaudentia conſtituerent. Porro commonet *Carpzovius*, poſſeſſiones in terris Epiſcopalibus eo prodeſſe, ut in regionibus Archi-Principum jure agens immunis ſit a ſatisdandi neceſſitate: quod certe admitti haud poſſet, ſi territorialia Epiſcopalia ſeparatas rationes haberent, et ſub regimine univerſali noſtrarum provinciarum non comprehenderentur. Haec vero omnia dum docet *Carpzovius*, qui quaeſo in mentem ipſi potuiſſet venire, ut denegare vellit Domino ſuo territorialem poteſtatem in Epiſco-

Dn. Berg. El. Proc. Crim. p. 32.

 pati-

patibus? Neque etiam, quod de nexu feudali, in relatione ad Caesarem atque Imperium, et de provocatione ad tribunalia Imperii habet, in alia trahere nos possunt. Nam quod ad primum attinet, *Carpzovius* nexum istum feudalem in hunc finem saltem allegat, ut comprobare velit, territoria subalterna Episcopatus constituere, quae Elector, non ut Elector, sed ut Episcopus regat, et in quibus peculiaria judicia constituta. Ceteroquin autem, quicquid sit de illo nexu feudali, qui quousque hic porrigatur, nostrum non est indagare, notum est, illum cum nexu superioritatis, atque subjectionis territorialis haud esse confundendum. Non desunt exempla illorum, qui immediate subjecti sunt Imperio, lege tamen beneficiaria territoria immediata, propter quae et Status Imperii axiomate gaudent, ab alio Statu accipiunt, ac possident. Pariter territoria et bona dari possunt, quae feuda quidem Imperii sunt, et jure Vasallagii immediati stringuntur, si tamen subjectionem respicias, non nisi mediate subjacent summae Imperii Majestati, proxime vero Status alicujus Imperii superioritati. Quod ad alterum attinet, *provocationem* scilicet ad Judicia Imperii, saepe laudatus Auctor, dum, quae de illa habet, in medium affert, non ea mente id facit, ut jura territorialia Saxonica in dubium vocare velit, quae in ipsis illis locis, ubi de hac re agitur, ipse asserit; sed saltim ut evincat, privilegium illud illustre de non provocando ad Episcopatus non pertinere; nec a sententiis in Episcopatibus latis ad Curiam Lipsiensem provocationem esse

Vid. Hordl. d. l.

Jurispr. Pub. Cap. LIIX. §. 8.

Schilt. ad Struv. c. VI. §. 10. p. 47. App. I. Jprud. Feud. N. IIX.

esse permissam, concessamque. Quod vero subditis Episcopatuum ad Tribunalia Imperii provocare liceat, ad pacta et conventiones refert Auctor noster, quas speciatim recenset, tum in Responso saepe in partes vocato, tum in Commentario de Ordine Judiciorum. Cujus generis pactionibus si jure suo quadantenus cedat Dominus territorii: quis credere vellet superioritatem territorialem ideo plane cessare? Sane *Carpzovium* id non credidisse, eo magis quilibet sibi persuadebit, quod ipse etiam docet, aliis pactionibus Archi-Principem jus provocationis sibi servasse, atque integrum esse subditis Episcopatuum, num ad Judicium Imperii, an vero ad Tribunal Dresdense se conferre, et adversus sententias gravantes auxilium hoc vel isto loco quaerere velint? Quod denique de *jure protectionis* juxta vulgatum: *Schirms Gerechtigkeit giebt keine Obrigkeit*, commentatur noster *Benedictus*, minime eo pertinet, quasi jus supremum territorii ademtum velit Electori Saxoniae, quod illis ipsis in locis, ubi haec habentur, diserte astruit, et vindicat; verum ideo saltem adfertur, ut appareat jus illud protectionis non impedire, quo minus Episcopi jure quodam territoriali etiam, et jurisdictione ordinaria gaudere queant; pariter ut, *ipso Auctore*, jura territorialia summa scilicet non obsunt, quin eadem jurisdictione vel jure territorii quodam, *subalterno* scilicet, Episcopis liceat uti. Hac ratione si verba *Carpzovii* quae obscuriora fortasse, vel dubia videntur, ceu par est, conferantur, atque alia ex aliis explicentur, nullum, puto, superesse dubium poterit,

Tit. XVIII a. 1. n. 22.

Myl. de Jure Stat. Part. 1. c. 18. n. 23.

terit, quaenam mens fuerit *Carpzovii*, & quam parum faveat illis, qui in suam sententiam istum pertrahere conantur. Neque enim quisquam eo se facile patietur adduci, ut persuadeat sibi, tantum virum in re tam magni momenti contraria et secum pugnantia in animo habuisse, credidisseque, stare ea simul posse. Pluribus de his agere nec tempus, etiam nec institutum praesens mihi indulget. Agamus potius id, cujus occasione scriptio mihi haec est subnata. Scilicet dum in publicum prodire cupit Clarissimus juris Candidatus CONSTANTINUS TEMMICHIUS, praefanda mihi quaedam fuere: et enarranda nunc est, ex more veteri vitae et studiorum ratio, quam perquam laudabiliter iniit noster. Patria ipsi contigit *Belgera* antiquissimum oppidum Misniae ad Albim: cujus originem *Caroli M.* filio deberi dicitur, qui eo in loco, cum adversus *Sorabos* bellum gereret, castra posuit, et hibernavit. Conspicitur in eo colossus ante curiam, seu statua, quae vocatur *Rolandina*, insignis magnitudinis, quae ad ea *Caroli* tempora refertur, quibus solenne fuisse traditur colossos tales poni tanquam signa vel libertatis, vel imperii et jurisdictionis; ut fabulas illas taceam, quae de *Rolando* quodam, cujus honori statuae istae consecratae fuerint, auctore JOHANNE TURPINO, egregio fabularum magistro passim circumferuntur. Natus vero est Anno M DC LXXIX. ex parentibus honestis, et patre quidem CHRISTIANO TEMMICHIO, cive integerrimo illius oppidi, matre vero ELISABETHA PLANERIA: quibus haec nata est

Ditmarus lib. VI. & VII.

Albinus Chr. Misn. p. 87. Rhet. de Stat. Rol. Gryphiand. de Col. Weichbild.

eſt felicitas, ut alterum nunc filium ad Doctoralem dignitatem videant adſpirare: Qua fortuna utique digniſſimi ſunt, quod tenui licet rerum ſuarum ſtatu, liberos tamen bene educare, liberalibusque artibus addicere omnibus modis ſtuduerunt. Noſter primum in ludo patrio primordia artium cepit, poſtea *Torgavienſi*, eoque jam dudum percelebri Lyceo adſcriptus ſub Clariſſimis Viris M. GOTHOFREDO STEINBRECHERO, PETRO PAULO FECKNO, et JOHANNE STEPHANO ROSTEUSCHERO, egregie profecit, atque ſe his Praeceptoribus ſuis, quam plurimum ſe debere lubens gratoque animo fatetur. Confectis vero illis ſtudiorum ſpatiis *Wittebergam* venit, ac ſub eo tempore, quo excellentiſſimus Archiater Regius et Primicerius Medicorum in hac Academica D. JOHANNES GOTHOFREDUS BERGERUS M DCC magiſtratum gerebat, jure civitatis noſtrae eſt donatus. Scholas quas primum cum arti juris ſe addixiſſet, frequentavit, BRENDELII, conſultiſſimi viri, fuerunt, quem Inſtitutiones juris explicantem ſemel atque iterum audivit, et auctorm habuit, qui viam ad artem diſputandi commonſtraret. Acceſſit poſtea ad pulpita Anteceſſorum, magnoque ſtudio ſectatus Magnificos Viros STRAUSSIUM et BERGERUM, Conſiliarios Regios, quorum illi Ordinarii Praeſidis munus Juridici Ordinis per plures annos maxima cum laude geſſit, hic vero eodem feliciſſime in hunc diem defungitur. Adfuit vero ſedulus illis, tum et beato HEBERO noſtro, tum praeſtantiſ-

ſimo JCto SVEVO, tam Civilis, quam Canonici et Feudalis varias juris noſtri partes magna cum cura exponentibus, atque ex illis feliciter didicit, non tantum, quae ad Theoriam ſpectant, verum etiam, quae animum ad uſum forenſem praeparare debent. Nec diſſimulare poſſum, et mihi publice privatimque docenti aſſiduum auditorem fuiſſe, ac praeſertim tunc mihi ſuam probaſſe diligentiam, cum *Lauterbachianum* compendium evolverem, et illis, qui meae diſciplinae ſe concrediderant, viam ad cauſas orandas aperirem. Haec dum egit, non neglexit Philoſophica ſtudia, ſed non infelici ſucceſſu cum Jurisprudentia illa conjunxit. Non defuit etiam ipſi occaſio rebus forenſibus mature aſveſcendi, diſcendique, qua ratione leges, quae, ut *Bartolus* loquitur, in ſcholis diglutiuntur, in foro digeri poſſint. Nactus enim illam eſt apud conſultiſſimum fratrem D. CHRISTIANUM TEMMICHIUM, qui per complures jam an nos cauſas tum aerarii publici provincialis tum aliorum in Curia noſtra provinciali, et eccleſiaſtica, tum alibi intra et extra urbem et regionem magna cura et inſigni cum applauſu feliciſſime egit, et apud Academiam noſtram Proto-Notarii munus dexterrime geſſit. Quum vero noſter ſtudiorum haberet, fiduciam profeſſus eſt apud noſtrum Ordinem nomen ſuum, et jam Menſe Junio M DCC IV. experimento facto meruit, dignusque judicatus eſt, ut albo Candidatorum Juris insereretur. Viſum illi poſtea eſt abire a nobis ad tempus, et exterorum tam mores, quam jura perſcrutari. Quod dum

dum fecit, illud tempns incidit, quo Svecorum in has terras impetus patriam nostram maxime perturbabat. Perstitit ergo Servestae atque non voce minus, quam calamo plurimorum laborantium spem, vitam, et famam coram superioribus et inferioribus tribunalibus fortiter fausteque defendit, ac omnium sibi conciliavit favorem. Amore tamen patriae victus ad nos rediit relicto sui desiderio apud illos, quibuscum per tempus commoratus est: atque dum et alterum scrutininm, quod rigorosum vocant, sustinuit, explevitque nostram expectationem, copia facta est illi reliqua specimina edendi, quae instituta majorum exigunt a Candidatis nostris. Nunc vero inter forensia negotia, quae tum hic, tum alibi assidue tractat feliciter et cum laude, in eo est, ut ultimam operis illis manum addat, atque sic majori cum decore nobilissimum munus Advocati, quod apud exteros civilium dignitatum fundamentum habetur, inposterum subire queat. Prodibit scilicet in publicum proxima die Martis, DEO favente, et nostro sub moderamine de *Desertoribus Civitatis eorumque poenis*, quod thema est dissertationis inauguralis, in Acroaterio Majori verba faciet, et cum dissentientibus colloquetur. Meum itaque est, ut Magnificum Dominum PRO-RECTOREM, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTOS, omnesque alios, qui Jurisprudentiae favent, aut civitati nostrae literariae addicti sunt, reverenter, et omni, quo possum, studio exorem, ut ne grave illis sit, honorifica sua et gratissima praesentia pane-

panegyrim hancce illuſtrare. Dabimus operam ſedulo, ut qualibet occaſione pro viribus noſtris teſtemur benevolentiae hujus memoriam, ſtudiumque referendi cultum et gratias nobis nunquam defutura eſſe. P. P. XIX. poſt Trinit. M DCC IIX.

VITEMBERGAE,
Literis CHRISTIANI GERDESII.

